

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKČIA
úsek inšpekčnej činnosti
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava

**Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách
v materských školách v školskom roku 2018/2019 v SR**

Následné inšpekcie boli vykonané v **71** materských školách (MŠ), z toho **65** po *komplexnej*, **4** po *tematickej* a **2** po *následnej* inšpekcii. Ich cieľom bola kontrola splnenia opatrení uplatnených k zisteným nedostatkom v **61** školách s vyučovacím jazykom slovenským, **5** s vyučovacím jazykom maďarským, **4** s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským a **1** MŠ bilingválna s vyučovacím jazykom slovenským a anglickým. Hodnotených bolo **56** štátnych, **8** súkromných a **7** cirkevných škôl. Vzhľadom na závažnosť inšpekčných zistení bolo na odstránenie zistených nedostatkov **uplatnených 628 opatrení, z toho 422 odporúčaní, 39 opatrení uložených Štátnou školskou inšpekciou (ŠŠI) a 167 opatrení prijali riaditelia kontrolovaných škôl** (tabuľka č. 1.). Správy o prijatých opatreniach zo strany kontrolovaných subjektov boli 3¹ vrátené na prepracovanie z dôvodu neúplnosti a neadekvátnosti prijatých opatrení.

*Nedali sa hodnotiť*² **2 odporúčania a 10 opatrení, ktoré prijali hodnotené školy.**

Tabuľka č. 1 *Prehľad uplatnených opatrení*

Spolu	628					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	422		167		39	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	320	76,19	143	91,08	38	97,44
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	0	0	0	0	0	0
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
	2	0,47	10	5,99	0	0

Uplatnené **odporúčania** na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

- **výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ)**
 - nerešpektovanie dosiahnutej úrovne, rozvojového potenciálu a momentálnych dispozícií detí
 - neuplatňovanie efektívnych metód, zásad a foriem V a V z hľadiska ich didaktickej funkčnosti, vrátane odporúčaných metodických postupov, hodnotenia a podpory sebareflexie, názorových, hodnotových a emocionálnych postojov detí
 - neaplikovanie skúseností učiteľov zo vzdelávaní
- **školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)**
 - nerešpektovanie špecifických podmienok školy pri vymedzení vlastných cieľov V a V
- **riadenia školy**
 - nezabezpečenie účinnosti vnútroškolskej kontroly, vrátane hospitačnej činnosti
 - neuplatňovanie kontrolno-hodnotiacej a odborno-metodickej funkcie poradných orgánov
- **podmienok výchovy a vzdelávania**

¹ MŠ, Kračúnovce 376; MŠ, Suchohrad 130; ZŠ s MŠ, Hargašova 5, Bratislava

² *nedá sa hodnotiť* sa posudzuje v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanej škole

• nezabezpečenie dostatočného spektra didaktických pomôcok
Uplatnené **opatrenia** prijaté kontrolovanými subjektmi a uložené ŠŠI na odstránenie zistených nedostatkov sa najčastejšie týkali:

- **výchovno-vzdelávacej činnosti**
 - neuskutočňovanie VVČ podľa ŠkVP
- **školského vzdelávacieho programu**
 - nespracovanie ŠkVP v súlade so školským zákonom (absentovanie niektorých častí ŠkVP³; neprerokovanie ŠkVP v pedagogickej rade a v rade školy; nezverejnenie ŠkVP)
 - nevypracovanie učebných osnov najmenej v rozsahu ustanoveným vzdelávacím štandardom ŠVP, ich absencia v ŠkVP
- **riadenia školy**
 - nespracovanie školského poriadku v súlade so školským zákonom (absentovanie niektorých častí⁴; neprerokovanie školského poriadku v pedagogickej rade a v rade školy; nezverejnenie školského poriadku)
 - nezabezpečenie predprimárneho vzdelávania príslušným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov v triede
 - neurčenie týždenného rozsahu hodín priamej VVČ pedagogických zamestnancov; neakceptovanie stanoveného týždenného rozsahu hodín priamej VVČ
 - nevymenovanie zástupcu riaditeľa pre MŠ v ZŠ s MŠ, v spojenej škole
- **podmienok výchovy a vzdelávania**
 - nesplňanie kvalifikačných predpokladov a osobitných požiadaviek na výkon pedagogickej činnosti v MŠ a na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca

Štátna školská inšpekcia vzhľadom na závažnosť zistení **upozornila 27⁵ zriaďovateľov** a z nich **4 opakovane⁶** na málo vyhovujúcu a nevyhovujúcu úroveň učenia sa detí; diskriminačné podmienky prijímania detí do MŠ; málo vyhovujúcu úroveň riadenia; málo vyhovujúcu úroveň materiálno-technických podmienok V a V; nesúlad alebo chýbajúce údaje v zriaďovacej listine.

Zriaďovatelia, okrem **2⁷**, zaslali ŠŠI spätnú väzbu o riešení problému, na ktorý boli upozornení, **1⁸** neakceptoval upozornenie v plnom rozsahu.

Príslušný **regionálny úrad verejného zdravotníctva** bol **upozornený⁹** na nepredloženie prevádzkového poriadku na schválenie; prekročenie stanovenej kapacity prijatými deťmi; prevádzku tried v nevyhovujúcich priestoroch; nezabezpečenie predpísanej teploty v priestoroch MŠ určených pre V a V.

³ vlastné zameranie, materiálno-technické a priestorové podmienky, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

⁴ výkon práv a povinností detí, a ich zákonných zástupcov, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými a ďalšími zamestnancami školy, podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím

⁵ Školské inšpekčné centrum (ŠIC) Bratislava, Žilina: po 3 zriaďovatelia; ŠIC Banská Bystrica: 12 zriaďovateľov; ŠIC Košice a Nitra: po 2 zriaďovatelia; ŠIC Prešov: 4 zriaďovatelia a ŠIC Trenčín 1 zriaďovateľ

⁶ Obec: Utekáč; Litava; Hronský Beňadik, Kunešov

⁷ Obec: Utekáč; Lefantovce

⁸ Obec: Svinia

⁹ SMS, Viedenská cesta 257, Bratislava; MŠ, Suchohrad 130; MŠ, Hlavná 46, Jasov; CMŠ bl. Sáro Salkaházi s VJM – Boldog Salkaházi Sára Egyházi Óvoda, Severná 19, Moldava nad Bodvou – Szepsi; MŠ, Lipníky 15

Závery

Akceptovanie 76 % odporúčaní pozitívne ovplyvnilo pedagogické riadenie, vrátane adresnej kontroly a uplatňovania základných funkcií poradných orgánov, rozšírenie spektra didaktických pomôcok, a tým celkovo skvalitnenie vyučovania učiteľov aj s aplikovaním efektívnych výučbových postupov a skúseností zo vzdelávania. Uplatňovanie obsahu vzdelávania jednotlivých vzdelávacích oblastí vytváralo predpoklad komplexného podporovania rozvoja kľúčových kompetencií detí. Hodnotené školy, v ktorých bolo potrebné vzhľadom na inšpekčné zistenia uskutočniť hospitácie (64), prevažne rešpektovali odporúčania, ktoré sa týkali skvalitnenia VVČ.

Neakceptovaním 24 % odporúčaní vedúci pedagogickí zamestnanci neposkytli učiteľom spätnú väzbu týkajúcu sa kvality ich vyučovania a učenia sa detí s dôrazom na postupné celostné rozvíjanie základov kľúčových kompetencií detí a na rešpektovanie ich výchovno-vzdelávacích potrieb. V ojedinelých prípadoch pretrvávajúce slabé materiálno-technické vybavenie a neuplatňovanie metodických odporúčaní pri vyučovaní obmedzovalo deti v uplatňovaní získaných poznatkov a zručností.

Splnenie **opatrení prijatých** kontrolovanými subjektami (91 %) a **opatrení uložených** Štátnou školskou inšpekciou (94 %) malo efektívny dopad na kvalitu spracovania ŠkVP, školského poriadku a príslušnej dokumentácie vzhľadom na jednoznačné nastavené pravidlá, postupy a ich dodržiavanie. Pozitívom ŠkVP a školského poriadku bola vzťahová nadväznosť jednotlivých častí, ktoré rešpektovali identitu školy, fyziologické a psychohygienické potreby, povinnosti a práva účastníkov V a V a komplexné podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí. Adekvátne uplatňovanie kompetencií riaditeľmi skvalitnilo pedagogické riadenie vrátane rozhodovania o prijatí detí do MŠ.

Nesplnenie 6 % opatrení pretrvávaním pôsobenia nekvalifikovaných učiteľov a vedúcich pedagogických zamestnancov, ktorí nespĺňali podmienky pre riadiacu funkciu malo vplyv na efektivitu riadenia školy a kvalitu VVČ. Prijatím vyššieho možného počtu detí boli obmedzené podmienky pre zaistenie ich bezpečnosti a ochrany zdravia pri V a V. Negatívny dopad na rozhodovanie riaditeľov malo neurčenie ostatných podmienok prijímania detí do MŠ.

Riaditeľka 1 SMŠ¹⁰ neakceptovala ani jedno z 19 uložených odporúčaní a taktiež nesplnila žiadne zo 4 prijatých opatrení. Z tohto dôvodu jej boli následne uložené 4 opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- nastaviť jednoznačné pravidlá fungovania predprimárneho vzdelávania v zmysle právnych predpisov, ktoré sa premietnu do komplexne vypracovaného ŠkVP a školského poriadku,
- zabezpečiť (v spolupráci so zriaďovateľom) predprimárne vzdelávanie príslušným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov v triede s celodennou V a V
- zabezpečiť adekvátne pedagogické riadenie v MŠ vymenovaním zástupcu riaditeľa pre MŠ v ZŠ s MŠ, v spojenej škole

¹⁰ SMŠ AKO U MAMY, Markovičova 1/A, Trnava

- uplatňovať pri prijímaní detí do materských škôl ,okrem kritérií určených zákonom, aj ďalšie legitímne podmienky, ktoré posilnia objektivitu prijímacieho konania
- orientovať riadiacu činnosť na strategické usmerňovanie procesu výchovy a vzdelávania a využívať pritom najmä potenciál vlastných poradných orgánov

Zriadovateľom

- pri uzatváraní pracovno-právnych vzťahov s pedagogickými zamestnancami materských škôl rešpektovať kvalifikačné požiadavky na učiteľa materskej školy; pri vymenúvaní do funkcie vedúceho pedagogického zamestnanca rešpektovať požiadavky kladené na tieto kariérové pozície
- vytvárať ekonomické podmienky pre zabezpečenie potrebných didaktických pomôcok
- zosúladiť údaje v zriaďovacej listine školy s aktuálnym stavom

Metodicko-pedagogickému centru

- rozšíriť ponuku vzdelávacích programov pre učiteľov materských škôl o modul zameraný na získavanie skúseností vhodne voliť a aplikovať efektívne postupy, metódy, zásady, formy V a V z hľadiska ich didaktickej funkčnosti, vrátane inovatívnych trendov výučby a hodnotiacich nástrojov aj s dôrazom na hodnotenie a sebareflexiu detí